

КИЇВСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ
ТОРГОВЕЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

ХАРКІВСЬКИЙ
ТОРГОВЕЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ
КНТЕУ

ОБЛІК ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ACCOUNT OF FOREIGN ECONOMIC ACTIVITY

Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Навчальний рік	2019/2020
З якого курсу викладається	3
В якому семестрі (-ах) викладається	6
Обсяг дисципліни (годин / ECTS)	180/6
Тижневе навантаження	4 години
Мова викладання	Українська
Статус дисципліни	Вибіркова

Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові	Клімович Ірина Миколаївна
Науковий ступінь, вчене звання	-
Кафедра	Економіки та обліку
Посада	Старший викладач кафедри економіки та обліку
Профіль викладача	Googl Sholar
Контактна інформація	n.klymova@knute.edu.ua

Анотація

Дисципліна «Облік зовнішньоекономічної діяльності» охоплює всі тематичні блоки для формування у студентів системи спеціальних знань щодо розуміння сутності та специфіки зовнішньоекономічної діяльності підприємства на сучасному етапі; цілей, мотивів і передумов її виникнення, правового та економічного середовища розвитку; економічних і організаційних відносин, які складаються між господарюючими суб'єктами різних країн під час проведення зовнішньоекономічної діяльності; аналізу закономірностей формування різних систем ЗЕД; вивчення принципів укладання та виконання угод; проведення економічного аналізу ЗЕД підприємства, визначення її ефективності; вивчення механізмів регулювання зовнішньоекономічної діяльності, інструментів дослідження закордонних ринків з метою їх вибору, способів виходу на зовнішні ринки, особливостей міжнародної товарної та цінової політики; засвоєння методичних засад міжнародної контрактної діяльності, міжнародних розрахунків, специфіки валютного, митного та податкового регулювання такої діяльності, як бази управління соціально-економічними явищами і процесами на мікро- і макрорівні. Вивчення теоретичних та практичних особливостей ЗЕД підприємства є підґрунтям для нарощування матеріального та нематеріального капіталу, сприяє приймати виважені управлінські рішення на основі світового досвіду господарювання, що забезпечує розвиток підприємства в умовах ринкових відносин.

Мета дисципліни

Надання майбутнім фахівцям необхідних теоретичних основ, методичних рекомендацій і практичних навичок про сучасні підходи розробки, формування, оформлення облікових процесів зовнішньоекономічних фінансово-господарських операцій.

У результаті вивчення дисципліни студент буде

знати:

- сучасні підходи до обліку зовнішньоекономічних операцій;
- законодавчу базу щодо регулювання порядку здійснення зовнішньоекономічної діяльності;
- особливості оподаткування експортних, імпорتنих операцій;
- структуру та порядок оформлення зовнішньоекономічних договорів;
- основи первинного обліку та документування операцій зовнішньоекономічної діяльності і їх відображення в системі рахунків бухгалтерського обліку;
- особливості звітності зовнішньоекономічної діяльності.

вміти:

- здійснювати реєстрацію суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності;
- оформляти контракти зовнішньоекономічної діяльності;
- відображати господарські операції, пов'язані з зовнішньоекономічною діяльністю на рахунках та в реєстрах бухгалтерського обліку;
- перевіряти правильність оформлення первинних та зведених облікових регістрів;
- готувати звітні дані для вітчизняних та іноземних користувачів.

Передумови вивчення дисципліни

Знання основ економіки та бухгалтерського обліку.

Програма дисципліни

Тема 1. Загальна характеристика зовнішньоекономічної діяльності

Предмет, суб'єкти та об'єкти обліку зовнішньоекономічної діяльності. Основні завдання обліку зовнішньоекономічної діяльності. Класифікація зовнішньоекономічної діяльності.

Нормативно-правова база зовнішньоекономічної діяльності. Ліцензування і квотування зовнішньоекономічних операцій. Відповідальність за порушення валютного законодавства.

Сутність монетарних та немонетарних активів.

Оцінка операцій в іноземній валюті. Порядок оцінки операцій в іноземній валюті підрозділів, які мають постійне місцезнаходження на території України.

Облік розрахунків за податками й обов'язковими платежами у сфері зовнішньоекономічної діяльності. Сучасна схема товарообміну на світових ринках. Розвиток світової зовнішньої торгівлі. Участь різних країн у міжнародних економічних зв'язках. Зовнішньоекономічна політика країн в умовах ринкової економіки. Участь України у світовій торгівлі. Лібералізація зовнішньоекономічної діяльності в Україні.

Тема 2. Облік операцій з іноземною валютою

Прийоми відображення курсових різниць. Позитивні і негативні курсові різниці. Документальне забезпечення експортно-імпорتنих операцій. Основні напрями митної політики України. Характеристика органів державного регулювання митної справи, їх структура. Організація системи митного контролю. Форми здійснення митного контролю.

Порядок митного оформлення товарів. Єдиний митний тариф. Види і ставки мита, обмеження щодо експортно-імпортних і транспортних операцій.

Тема 3. Облік розрахункових операцій у зовнішньоекономічній діяльності

Форми безготівкових розрахунків, які використовують у сфері зовнішньоекономічної діяльності. Відображення в обліку записів щодо форм безготівкових розрахунків.

Кредити банків-резидентів, кредити банків-нерезидентів. Облік розрахунків за податками й обов'язковими платежами у сфері зовнішньоекономічної діяльності. Розрахунки у безготівковій іноземній валюті. Розрахунки в готівковій іноземній валюті.

Тема 4. Загальні засади здійснення експортно-імпортної діяльності

Мета та правила INCOTERMS-2000. Момент передачі всіх ризиків і вигод на основі правил INCOTERMS. Документальне забезпечення експортно-імпортних операцій. Вибір способу платежу за експортно-імпортними операціями, як інструмент підвищення показників фінансової ефективності.

Реекспорт та реімпорт. Операції натурального обміну. Операції, які передбачають участь продавця в реалізації товарів, запропонованих покупцем. Викуп застарілої продукції.

Тема 5. Облік імпорту товарно-матеріальних цінностей та послуг

Визначення «імпорту» в різних нормативно-правових актах. Визначення поняття прямого та непрямого імпорту. Класифікація експортних операцій. Облік прямого імпорту основних засобів на умовах оперативного лізингу; облік прямого імпорту основних засобів на умовах фінансового лізингу; облік непрямого імпорту товарно-матеріальних цінностей. Бухгалтерський облік здійснення імпортних операцій за умови прямого виходу підприємства на зовнішній ринок. Облік авансів, сплачених іноземному постачальнику.

Тема 6. Облік експорту товарно-матеріальних цінностей та послуг

Визначення "експорту" в різних нормативно-правових актах. Визначення поняття прямого та непрямого експорту. Класифікація експортних операцій. Бухгалтерський облік операцій з експорту товарів (продукції) за умови прямого виходу підприємства на зовнішній ринок. Облік авансів, одержаних від іноземних покупців.

Тема 7. Облік бартерних операцій та операцій з давальницькою сировиною

Облік бартерних операцій. Облік операцій з давальницькою сировиною, яку переробляє підприємство-резидент. Вибір норми дисконту. Розрахунок коефіцієнту кредитного впливу. Договори як передумова здійснення господарських операцій в торгівлі. Огляд нормативної бази та спеціальної літератури з обліку товарних операцій. Поняття та оцінка обміну товарами. Облік у резидента-виконавця. Облік у резидента-замовника. Облік імпортної частини бартерних операцій у зовнішній торгівлі. Документальне забезпечення цих облікових операцій.

Особливості та політики дисципліни

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття дисципліни. Студенти мають завчасно інформувати викладача про неможливість відвідати заняття.

Під час практичних занять використовуються ситуації та реальна облікова ситуація вітчизняних підприємств. Усі практичні завдання максимально наближені до реальної

діяльності вітчизняного бізнесу, й формування висновків з розрахунків, проведених в рамках виконання поставлених на практичних заняттях завдань, має враховувати сучасний стан економіки країни та регіону.

Форми та методи оцінювання

Оцінювання результатів навчання студентів здійснюється за 100-баловою шкалою та шкалою ЄКТС відповідно до діючого [Положення про оцінювання результатів навчання студентів](#).

Поточний контроль (60 балів): 1) опитування під час занять; 2) виконання практичних завдань; 3) поточне тестування на Порталі освітніх ресурсів та інформаційної підтримки освітнього процесу Інституту (<https://edu.htei.kh.ua>).

Підсумковий семестровий контроль (40 балів): письмовий екзамен. Структура екзаменаційного білету: завдання на оцінювання теоретичних знань (комп'ютерне тестування); завдання на оцінювання практичних навичок та професійних вмінь (розрахунково-аналітичне завдання).

Умовою допуску до підсумкового семестрового контролю є виконання програми навчальної дисципліни і отримання оцінки за виконання завдань поточного контролю не менше ніж 36 балів. Мінімальна загальна кількість балів для отримання позитивної оцінки з дисципліни – 60.

Рекомендовані джерела інформації

1. Бутинець Ф. Ф. Облік і аналіз зовнішньоекономічної діяльності : підручник / І. В Жиглей., В. М. Пархоменко. – за редакцією професора Ф. Ф. Бутинця : 7-ме видання, перероблено і доповнено – Житомир : Приватне підприємство «Рута», 2017. – 544 с.
2. Ковальчук Т. Г. Облік і аналіз зовнішньоекономічної діяльності : навчальний посібник / Т. Г. Ковальчук. – Київ : Ліра-К, 2018. – 216 с.
3. Лучко М. Р. Облік зовнішньоекономічної діяльності : навчальний посібник / М. Р. Лучко, Н. Г. Мельник, С. В. Сисюк. – Тернопіль : Тернопільський національний економічний університет, 2015. – 356 с.
4. Засадний Б. А. Облік і аналіз зовнішньоекономічної діяльності : навчальний посібник / Б. А. Засадний. – Київ : Центр навчальної літератури, 2015. – 286 с.
5. Хрупович С. Є. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства : навчальний посібник / С. Є. Хрупович. – Тернопіль : Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, 2017. – 137 с.